

Het waterkasteel en de burchtsite waren bezit van Willem de Stappers, heer van Brustem van 1778 tot aan zijn overlijden op 05 dec. 1792 te Maastricht, tijdens zijn vlucht voor de Franse revolutionairen. Deze dorpsheer had het kasteel heropgebouwd maar verbleef meestal te St-Truiden of in zijn particuliere woning bovenop Saffraanberg.

Zijn weduwe Catharine-Gerardine Vanderstraeten, 62 jaar in 1807, woonde toen nog met vijf van haar kinderen in de Ridderstraat. Het kasteel diende enkel als zomerverblijf.

Zoon Ludovicus-Godefroid de Stappers, erfde de heerlijkheid en kwam als rentenier op het kasteel wonen. In 1819 werd hij op 44-jarige leeftijd schout-burgemeester en bleef dit heel de Hollandse periode tot eind 1830. In januari 1832 vestigde hij zich te St-Truiden op de Grote Markt in "*Het Schip*", waar hij op 10 maart 1845 overleed. In 1840 had hij een adelserkenning gekregen en verlening van de titel "baron van Brustem", overdraagbaar bij eerstgeboorte. Ook Willem-Peter-Joseph de Stappers ontving op 27 jan. 1840 van Leopold I de adelserkenning met hetzelfde wapenschild als zijn oom: "gevierendeeld: eerste en vierde kwartier van zilver met rode leeuw, goud gekroond; het tweede en derde kwartier van blauw met een gespoorde zil- veren laars".

In maart 1841 luidde de beschrijving van het kasteel: "*van steen naer de nieuwe bouwkunde gebouwd landgoed, genaemd het kasteel, in het dorp gelegen; hebbende vijf beneden en even zooveel doch slegte bovenplaetsen*". Het werd weerhouden als kadastraal typevoorbeeld van een gebouw van klasse 2: "*kasteel, perceel C330, 22a 85ca, eigendom van Louis de Stappers, rentenier te Brustem*" (01).

Ludovicus werd als kasteeleigenaar opgevolgd door Willem-Peter-Joseph de Stappers (02) en Marie-Thérèse-Flore de Menten de Horne. Na hun huwelijk op 07 juli 1841 werden ze ingehaald te Brustem. Ze verbleven in de provincie Luik te Ramet en Fo- rêt sur Wandre. Het echtpaar had een zoon en vier dochters. In 1845 woonden zij op het kasteel te Brustem en hadden als huis- personeel:

- Claire-Françoise Vanwilligen, °Ravenstein (N) 1775, die in 1846 70 jaar was en weduwe.
- Jean Budo, °Mech.-Bovel. 1821, koetsier, 25 j..
- Anna Crips, °Tongeren 1820, kamenier, 26 j.
- Dieudonnée Delfosse, °Belaire (Luik) 1821, voedster, 25 j.
- Gertrude Michiels, °Mech.-Bovel. 1827, keukenmeid, 19 j.
- Marguerite Michiels, °Mech.-Bovel. 1818, keukenmeid, 28 j.
- Felix Vannitsen, °Kozen 1823, knecht, 23 j.

In de kasteelhoeve woonden toen achtereenvolgens:

- 1820: Saturninus Poelmans en Christina-Josepha Plevoets.
- 1829: Joseph Demarneffe en Marie-Alexandrina Parfondry.
- 1847: Gerard Schroeders en Maria Theunissen.

Op 27 sept. 1847 verkocht de jonge Willem de Stappers bij notaris Vanham uit de Minderbroedersstraat te St-Truiden zijn bezit te Brustem aan de 50-jarige Karel-Lambert-Balthazar de Pitteurs-Hiegaerts, volksvertegenwoordiger en burgemeester van Ordingen sedert 1831 en zijn echtgenote Marie-Henriette van Houtem-Swendel, +10.09.1859 (03).

Willem de Stappers vestigde zich te St-Truiden op St-Gangulphus 162. Daar overleden zijn echtgenote en zijn 6-jarige dochter Marie-Leontine op 15 en 18 maart 1851.

Na het overlijden in 1862 van Karel-Lambert-Balthazar kwam zijn eigendom te Brustem in 1868 toe aan zijn tweede zoon Ernest-Théodore-Ignace de Pitteurs-Hiegaerts, gehuwd met zijn nicht Elisabeth-Hortense-Felicie-Laure de Pitteurs-Hiegaerts (03). Deze woonde te Brustem sedert 11 dec. 1862.

Na zijn verkiezing op 30 okt. 1866 was hij lid van de gemeenteraad en op 21 aug. 1872 werd hij burgemeester tot aan zijn overlijden te Brussel op 22 nov. 1903.

Daar het kasteel stilaan opnieuw in verval geraakte, liet hij in 1880-81 een nieuw landgoed in neo-Vlaamse renaissance bouwen in de onmiddellijke nabijheid. Het ontwerp was van de Antwerpse architect Josse Schadde. Deze bouwkundige had meer dan 50 kastelen ontworpen, o.a. ook het kasteel van Ordingen in 1879.

Het nieuwe kasteel was modern opgevat en opgebouwd in rode baksteen, maar wat te overdadig opgesmukt met gele zandsteen en bekroond met een hoge en spitse toren, die bovenaan versierd werd met een baronnenkroon, die hij op 20 juli 1876 ontvangen had.

Het echtpaar Ernest de Pitteurs-Hiegaerts had geen kinderen, maar in hun kasteel verbleef een neef, Theodoor, °Berlijn 1872, en een nicht, Leonia-Laura-Mathilde-Henriette, °Brussel 1874.

Als personeel vonden we er rond de eeuwwisseling:

- Ludovika Brikmans, °Braffe (D) 1847, keukenmeid.
- Janssens Maria, °Brustem 04.11.1871, keukenmeid (04).
- Moutiek Philomena, °Braffe (D) 1862, bovenmeid.
- Karel de Paradé, °Brussel 1868, koetsier.
- Helmus Fransus, °Brustem 1854, knecht.
- Helena Lassau, °Mensguth (Pruisen) °1854, gouvernante.
- Nicolaus Poelmans, °Zonhoven 14.06.1869, "doucheur".
- Eugéne Delcroix, °Ghlin 11.12.1867, koetsier van Mr.Theodore.

Na het overlijden van baron Ernest in 1903 te Brussel werd zijn domein met een oppervlakte van 60ha 08a 15ca in 1905 openbaar verkocht op het Vredegerecht te St-Truiden. Dit werd aangekondigd in "Gazette van Sint-Truiden" op 18 juni 1905.

Het goed kwam op 28 juni 1905 in handen van de weduwe van zijn oudere broer Leon-Karel-Georges-Louis-Marie de Pitteurs-Hiegaerts (03), geboren Marie-Isabelle-Thérèse-Ghislaine barones de Cartier d'Yve, rentenierster uit Ordingen. Haar zoon was Gerard de Pitteurs-Hiegaerts.

- 01.-Bewaring van het kadaster-Hasselt.-"St-Truiden, 11e afdeling: Brustem. Document La x 3 (24 maart 1841).
- 02.-de Stappers Willem-Peter-Joseph.- °Hasselt 1809.
-huwde op 07.07.1841 met Marie-Thérèse-Flore de Menten de Horne, ST.°1818-+15.03.1851 d.v. ridder Jean-Théodore-Ferdinand-Leopold de Menten de Horne.
-vader van:
-Marie-Louise-Guilhellmine-Bertha, °Ramet (pr.Luik) kasteel 21.04.1842-+Br.27.02.1847 (5j).
-Claire-Marie-Leopoldine-Wilhelmina-Hermine, °Forêt sur Wandre (pr.Luik), 03.01.1844, (x ST.25.04.1868 Arthur-Adrien-Albert-Marie baron de Heusch.
-Marie-Leontine-Wilhelmine, °Luik 1845-+ST.18.03.1851.
-Marie-Guillaume-Eugène-Robert-Louis, °Br.16.03.1845.
-Maria-Josephina-Guilhelmina, °Br.18.05.1847.
-kreeg in 1840 de adelserkenning en titel van baron.
- 03.-de Pitteurs-Hiegaerts Karel-Lambert-Balthazar, °1797-+1862, volksvertegenwoordiger en burgemeester van Ordingen, (x 1828 met Marie-Sophie van Houtem-Swendel, +Aken 15.03.1829). Ze overleed na de geboorte van een zoon: Karel-Joseph-Henri-Theodore op 11.03.1829 (x 12.09.1854 Felice-Josephine-Louise-Stephanie Loyaerts, °Zep. 1830.
-in 1829 hertrouwde hij dan met zijn schoonzuster Marie-Henriette van Houtem-Swendel.
-z.v. Jean-Théodore-Balthazar de Pitteurs-Hiegaerts, °1755-+31.12.1807 (vermoord), die op het Speelhof (zwartgoed) woonde, en van Christine-Josephine Colen van Kiesekom.
-de naam "Hiegaerts" had deze gekregen van Jean-Antoine Hiegaerts, °1702-+06.11.1764, boomkweker.
-kinderen van Marie-Henriette van Houtem-Swendel:
-Germaine-Sophie-Josephine-Henriette, Ord.°07.11.1832-+10.09.1859, (x Henri-Theodore-Jules de Pitteurs-Hiegaerts, ST.°27.01.1834-+29.12.1917, z.v. Antoine-Joseph-Théodore de Pitteurs-Hiegaerts en Marie-Louise-Laure-Henriette de Pitteurs).
-Leon-Karel-Georges-Louis-Marie, °Ord.27.12.1833-+1902, (x Marie-Isabelle-Thérèse-Ghislaine de Cartier d'Yve.
-Ernest-Theodore-Louis-Ignace, °Ord.14.02.1835-+Brussel 22.11.1903, (x Elisabeth-Hortense-Felicie-Laure de Pitteurs-Hiegaerts, °ST.02.04.1838-+1906, d.v. Antoine-Joseph-Théodore de Pitteurs-Hiegaerts, ST.°04.12.1795-+17.10.1874 en diens nicht Marie-Louise-Laure-Henriette de Pitteurs, °Luik 1803-+ST.10.04.1838).
-Armand-Louis-Marie-Théodore, °Ord.10.08.1837, die te Rijkel woonde.
- 04.-Janssens Marie.- °Br.04.11.1871.
-d.v. Egidius Janssens, °Gr.Vorsen1827-+Br.1898 en Philomena Brugmans, °Br. 11.11.1842, (d.v. Joseph Brugmans, °1800 en Josephina Lammens, °1819).
-keukenmeid bij Ernest de Pitteurs-Hiegaerts.

